

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobce: **S. H.**
zastoupený JUDr. Jiřím Špeldou, advokátem
se sídlem AK 500 02 Hradec Králové, Šafaříkova 666/9

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
se sídlem 170 00 Praha, Nad Štolou 3
poštovní schránka 21/OAM

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 5. 2022, č. j. OAM-228/LE-LE05-ZA21-R2-2019,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný správní orgán rozhodl dne 3. 5. 2022 o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany tak, že tuto žalobci, s odkazem na ustanovení §§ 12 – 14b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neudělil.

2. Žalovaný v napadeném rozhodnutí konstatoval, že u žalobce se jedná již o žádost druhou, když rozhodnutím ze dne 22. 1. 2007 mu byla udělena doplňková ochrana v délce 15 měsíců, rozhodnutím ze dne 4. 9. 2008 mu nebyla prodloužena a Městský soud v Praze zamítl jeho žalobu proti uvedenému rozhodnutí a Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) odmítl jeho kasační stížnost.
3. Podruhé bylo rozhodováno o nové žádosti žalobce dne 3. 3. 2020, kdy žalobci nebyla udělena mezinárodní ochrana, o jeho žalobě pak rozhodl Krajský soud v Praze dne 30. 4. 2021 zrušením rozhodnutí žalovaného a vrácením věci k dalšímu řízení, kdy soud uložil správnímu orgánu, aby se podrobněji zabýval existencí a kvalitou jeho vztahu s nezletilým synem a důsledky případného vycestování žalobce v této souvislosti.
4. Žalovaný v napadeném rozhodnutí ze dne 3. 5. 2022 uvedl, že s žalobcem provedl doplňující pohovor, žalovaný rovněž vyslechl matku dítěte, která doložila rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 2 ve věci péče o nezletilého. Žalovaný poté uzavřel, že tvrzeným důvodem žalobce pro podání aktuální žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha o opětovnou legalizaci zdejšího pobytu a obava z návratu do vlasti kvůli skutečnosti, že se posledních 17 let nenacházel v Bělorusku a nevlastní platný cestovní pas.
5. Po provedeném opětovném správním řízení žalovaný dospěl k závěru, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, které by mohly vést k závěru, že naplňuje podmínky pro přiznání azylu ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu. Žalovaný se zabýval odůvodněním neexistence hrozby vážnějšího poškození žalobce státními orgány v případě jeho návratu do vlasti, popsal i období občanského a politického napětí v zemi, panujícího již více než rok a půl, uzavřel však, že uvedené skutečnosti nejsou důvody pro případné obdržení azylu v ČR z důvodů, upravených tímto ustanovením.
6. Po zhodnocení rodinné a sociální situace žalobce pak žalovaný dospěl k závěru, že nesplňuje ani podmínky pro aplikaci § 13 či § 14 zákona o azylu, v napadeném rozhodnutí pak obšírně odůvodnil i neexistenci důvodů pro udělení doplňkové ochrany.

II. Žalobní argumentace

7. Žaloba namítla porušení ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, konkrétně v ustanoveních § 2 a 50, dále čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod a čl. 12 Úmluvy o právech dítěte.
8. Žalobce pobývá v ČR již od r. 2004, synovi je 15 let. Je sice pravdou, že žalobce neplatí včas alimony, mají však emoční vazby, sama jeho matka sdělila, že žalobce je synovým druhým nejbližším člověkem. Syn je ve věku dospívajícího teenagera, a tuto jeho vazbu žalovaný dostatečně nezhodnotil. V řízení byla vyslechnuta žalobcova manželka, syn však nikoliv, manželka přitom nemusí mít přesný přehled o jeho telefonickém, ale i osobním styku s synem, nebyl tedy zohledněn dostatečně nejlepší zájem dítěte. Když žalobce bydlel v X, vídal se se synem častěji, vyzvedával ho ze školy, doprovázel na závody apod. Nyní však žije pracovně mimo X, nemá tak častou možnost syna vídat.
9. Dále žalobce sdělil, že je plně integrován do české společnosti, hovoří plynule česky, má zde sociální vazby, rozumí zdejšími reáliím i základnímu fungování státu. V r. 2007 obdržel doplňkovou ochranu z důvodu, že by pro něho nebylo bezpečné vrátit se zpět do vlasti, účastnil se několika akcí opozičních skupin. Žil s manželkou, čekali potomka, dítě však po porodu zemřelo a rozhodli se na základě stupňujících se problémů vycestovat do

ČR. Po r. 2020 začala v Bělorusku nová vlna protestů a represí, je proto přesvědčen, že by byl ohrožen vážnou újmou, ať již pro své předchozí aktivity, tak pro skutečnost, že dlouhodobě pobýval mimo území Běloruska a místní orgány by se mohly dovědět, že žádal o mezinárodní ochranu. Potřeboval by pro návrat platný cestovní doklad, tento mu ambasáda nevystaví, neboť by musel uvést, kde se posledních 18 let zdržoval a co tam dělal. Nemůže prozradit, že zde žádal o mezinárodní ochranu, navíc je nutné zkoumat, zda to, že nemá platný cestovní doklad a 18 let se nezdržoval v Bělorusku, nemá za následek ztrátu běloruského občanství, pokud by tomu tak bylo, byl by v postavení občana bez státní příslušnosti, což by jej odkázalo k životu na okraji společnosti.

10. K žalobě žalobce posléze připojil Obžalobu Obvodního státního zastupitelství pro Prahu 2 ze dne 14. 3. 2022, Trestní příkaz Obvodního soudu pro Prahu 2 čj. 8T 41/2022 ze dne 30. 3. 2022, Vyrozměření Policie ČR Praha 5 ze dne 1. 3. 2022 – o výši dlužné částky na běžném výživném.

III. Vyjádření žalovaného

11. Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 22. 11. 2022 plyne, že správní orgán považuje námitky žalobce za neoprávněné, tyto neprokazují, že by žalovaný postupoval v jeho věci nezákonně, tedy, že by došlo k porušení jednotlivých ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Žalovaný přitom odkázal na obsah správního spisu, žádost žalobce, i podkladové informace o zemi původu, žalobcovu výpověď. Je přesvědčen, že vydané rozhodnutí ve věci je souladné s oběma citovanými právními předpisy.
12. Dále žalovaný uvedl, že zjistil skutečný stav posuzované věci, dbal řádného posouzení všech souvislostí, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení sdělil a opatřil si veškeré potřebné informace a podklady pro své rozhodnutí.
13. S námitkou nedostatečného zjištění věci žalovaný nesouhlasí a odkázal jak na možnost žalobce sdělit veškeré rozhodné skutečnosti v rámci podání své žádosti o mezinárodní ochranu, tak posléze i v průběhu provedeného pohovoru a zdůraznil i již opakovaně judikovanou povinnost tvrzení žadatele při zjišťování skutkového stavu v průběhu správního řízení.
14. V závěru vyjádření žalovaný zdůraznil výjimečnost institutu mezinárodní ochrany, s tím, že jím nelze nahrazovat jiné formy pobytu na území, upravené zákonem o pobytu cizinců. Správní orgán s ohledem na vyjádřené skutečnosti navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Jednání krajského soudu

15. Krajský soud jednal ve věci dne 14. 11. 2022, kdy odročil jednání z důvodu omluvené nepřítomnosti žalobce na den 30. 1. 2023.
16. V průběhu dalšího jednání byly konstatovány podstatné skutečnosti ze správního spisu. Z formuláře Poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu ze dne 16. 5. 2019 plyne, že žalobce je nar. 13. 1. 1975, státní občan Běloruska, též národnosti, pravoslavného vyznání. Uvedl, že se v zemi původu účastnil nějakých akcí, ale není členem žádné strany a nemá v současné době s politikou nic společného. Je ženatý, manželka má doplňkovou ochranu, žije v Praze s jejich synem, nar. 7. 1. 2007 v ČR. V říjnu 2004 žalobce odjel z Běloruska autobusem do ČR, ten rok obdržel doplňkovou ochranu, která mu však

nebyla posléze prodloužena. Zdravotně je v pořádku, v ČR již pobývá 14 let, žádal i o azyl, má zde syna. Má tady zázemí, kamarády, práci.

17. Týž den byl s žalobcem proveden pohovor, uvedl, že do Běloruska se od té doby již nevrátil, zem opustil proto, že se tam účastnil nějakých věcí, prodával na tržnici a ty akce byly opozičního charakteru, dostal pokutu. To se odehrálo v Ošmjanech, poté se rodina odstěhovala do X, kde se narodil syn, který však chybou lékařů zemřel. Manžele tam poté již nic nedrželo a odjeli. Našel si práci v masokombinátu v X, utrpěl tam úraz a byl dva měsíce v nemocnici. Měl změněnou pracovní schopnost a již nemohl vykonávat původní práci, dostal odstupné a ukončil pracovní poměr. Jiné důvody odjezdu z vlasti žalobce neuvedl. Poté, co mu nebyla prodloužena doplňková ochrana, se s manželkou stále hádali, matka manželky chtěla, aby se vrátili domů. Manželce doplňkovou ochranu prodloužili, ale jemu ne, on tam nejel. Nyní má vyhoštění, je stíhán pro maření výkonu úředního rozhodnutí. Odjel by, ale byla by to velká ostuda, Ošmjany mají asi 20 tisíc obyvatel, všichni se tam znají, má tam matku a bratra, bydlí v jednom bytě a on by se tam vrátil bez peněz, museli by ho živit. Žádal o azyl a trvalý pobyt, ale nedopadlo to a zůstal zde nelegálně. Podali s manželkou žádost o rozvod, ještě nemají rozhodnutí, bydlel v Praze a chodil za synem, snaží se platit výživné. V Bělorusku by se obával, že nemá pas, ukradli mu ho, mohli by ho zavraždit. Když nemá doklady, musel by začínat od nuly, lituje, že to takto dopadlo, má práci a chtěl by zde mít legální pobyt.
18. Dne 14. 2. 2020 byl žalobce seznámen s podklady, které správní orgán shromáždil za účelem posouzení jeho situace v zemi původu, uvedl, že se s nimi nechce seznamovat, vše již bylo řečeno. Dne 3. 3. 2020 vydal správní orgán rozhodnutí o neudělení mezinárodní ochrany, proti němuž podal žalobce žalobu, o níž rozhodl Krajský soud v Praze (viz bod 3).
19. Dne 12. 10. 2021 provedl žalovaný s žalobcem další pohovor, uvedl, že byl 4 měsíce ve vazební věznici, požádal o azyl, pracuje v Bělé pod Bezdězem jako údržbář. Rozvodové řízení bylo v r. 2017 ukončeno, manželka a syn mají vyřízeno povolení k trvalému pobytu. Žalobce jezdí za synem 1x za měsíc, odvádí peníze, popsal, jak se věnuje synovi. Vyzvedával ho i ve škole. Bydlí v garsonce v Bělé pod Bezdězem, vrátit se bojí, byl by vyslýchán, ani rodina mu neříkala, aby se vrátil, není tam co dělat. Tchýně ho již dříve odhlásila z bydlení, je tam zákon o možném trestu, pokud člověk nepracuje, nemůže doložit, že někde pracoval, ani v ČR, musel by posílat 30 % domů.
20. Správní spis dále obsahuje Protokol o výpovědi bývalé manželky žalobce ze dne 3. 3. 2020. Uvedla, že jsou rozvedeni několik let, syn je v její péči. Manžel má platit výživné 4 tisíce měsíčně, ale vloni zaplatil jen třikrát. Letos zatím nic. Podala na něho proto trestní oznámení. Manžel se vidí se synem jednou za dva nebo tři měsíce, telefonicky jsou možná ve styku více, ale to jí syn nehlásí. Je to jeho otec, paní si myslí, že má syna rád, když bydlel v Praze, byl s ním častěji. Syn má otce rád. Neví, jak by ho zasáhlo, kdyby otec musel odjet, ale jsou v telefonickém styku. Jak matka, tak syn jsou zdraví. Žalovaný shromáždil další aktuální podklady o situaci v zemi původu, s nimiž žalobce seznámil dne 11. 4. 2022. Poté bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí ze dne 3. 5. 2022.
21. Při jednání soudu dne 30. 1. 2023 dále zástupce žalobce zdůraznil obavy žalobce z případného návratu do vlasti, žije mimo zem původu již 17 let, nemá platné doklady, nemohl by přiznat, že žádal o azyl v jiné zemi, neboť by byl perzekuován. Pověřený pracovník žalovaného uvedl, že s námitkami správní orgán nesouhlasí, splnil vše, k čemu

ho zavázal Krajský soud v Praze. Žalovaný nemá žádné indicie o tom, že by žalobce měl být perzekuován jako navrátilčí se žadatel o azyl v jiné zemi, ani žalobce toto své tvrzení nijak konkrétně nedoložil, má jistě možnost obstarat si osobní doklady. Jeho bývalá manželka a jeho syn zde mají upraven trvalý pobyt, nemají tedy již doplňkovou ochranu a žalobce má možnost upravit svůj další pobyt pomocí institutů zákona o pobytu cizinců.

22. V závěrečných návrzích setrvali účastníci na původních návrzích, zástupce žalobce namítal nedostatečně zjištěný stav věci, zejména v otázce vztahu žalobce s nezletilým synem, tento by byl v případě odjezdu žalobce do Běloruska přerušen. Jeho země původu je autoritářskou zemí, má proto obavy o ohrožení života a zdraví, musel by vysvětlovat, kde se posledních 17 let nacházel. Navrhuje proto zrušení rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení. Pověřený pracovník žalovaného sdělil, že správní orgán považuje žalobu za nedůvodnou a navrhl její zamítnutí.

V. Posouzení věci krajským soudem

23. Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.) a konstatoval, že závažnějších pochybení v průběhu správního řízení, vedeného s žalobcem, a v napadeném rozhodnutí neshledal.

24. **Zákon o azylu** upravuje v ust. § 12 důvody udělení azylu tak, že azyl se udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo

b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

V ust. § 13 zákona o azylu je upraven azyl za účelem sloučení rodiny, který lze udělit rodinnému příslušníkovi azylanta, jemuž byl udělen azyl podle § 12 nebo § 14 v případě hodném zvláštního zřetele, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12. Humanitární azyl upravuje ust. § 14, který lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany není zjištěn důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu.

Zákon o azylu dále v ust. § 14 a) upravuje důvody udělení doplňkové ochrany, která se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2) a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Přitom za vážnou újmu se podle odst. 2 považuje

a) uložení nebo vykonání trestu smrti,

b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,

c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V ust. § 14 b) cit. zákona je upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, v odst. 1 je uvedeno, že rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Přitom dle odst. 2 se pro tyto účely rozumí rodinným příslušníkem

a) manžel či partner osoby požívající doplňkové ochrany,

b) svobodné dítě osoby požívající doplňkové ochrany, které je mladší 18 let,

c) rodič osoby požívající doplňkové ochrany, která je mladší 18 let, nebo

d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 11.

25. Krajský soud po přezkoumání a projednání věci konstatoval, že žalobce prakticky neuváděl v průběhu správního řízení, ani posléze v žalobě, jakékoliv skutečnosti, z nichž by bylo možné dovozovat, že zem původu opustil z důvodu pronásledování za uplatňování politických práv a svobod, či že by z takového pronásledování měl odůvodněný strach z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině. Tomu konečně odpovídá i skutečnost, že mu dříve byla udělena doplňková ochrana.
26. Odůvodnění neudělení azylu dle § 12 zákona o azylu, které správní orgán provedl na str. 5 – 9 svého rozhodnutí ve věci, považuje proto soud za dostatečné, vyčerpávající a osvětlující i skutečnosti, žalobcem uváděné ohledně toho, že nevlastní pas a mohl by tak mít v případě návratu do vlasti určité problémy. Žalovaný reagoval dostatečně i na sdělení, týkající se odvodu daní a odkázal v tomto na informaci, pojednávající o daňové povinnosti občanů Běloruska, žijících v zahraničí. Žalovaný správní orgán podrobně popsal i aktuální politickou situaci v zemi původu, vyznačující se určitým napětím a nepokoji, které vypukly po mezinárodně neuznaných prezidentských volbách v srpnu 2020, nicméně neshledal, že by taková situace mohl mít větší vliv na rozhodnutí o návratu žalobce do Běloruska. Krajský soud s uvedeným závěrem, s ohledem na text zákonné úpravy (viz bod 23) souhlasí.
27. Námitkou rodinné a sociální situace se žalovaný zabýval na str. 9 – 14 žalobou napadeného rozhodnutí, a to jak z pohledu §§ 13 a 14, tak i z pohledu doplňkové ochrany. Za tím účelem vyslechl bývalou manželku žalobce i jeho osobu. Z těchto podaných informací vyplývá, že jak bývalé manželce, tak i synovi žalobce byla v mezidobí prodlužována doplňková ochrana, dne 20. 2. 2020 jim bylo uděleno povolení k trvalému pobytu. Správní orgán zhodnotil všechny aspekty rodinného soužití žalobce zejména se svým synem, konstatoval, že žalobce v posledním období neplnil vyživovací povinnost, stanovenou rozhodnutím soudu pro dobu po rozvodu rodičů, na chodu domácnosti se nepodílí a se synem se stýká sporadicky, spíše telefonicky. Správní orgán dospěl proto k závěru, že k újmě ani jedné ze stran případným vycestováním žalobce do země původu nedojde, neboť styk otce se synem zůstane prakticky bez větších změn. Svůj závěr přitom žalovaný opřel o vcelku bohatou soudní judikaturu v uvedeném směru, kterou citoval na str. 13 – 14 svého rozhodnutí. Konstatoval rovněž, že žalobce

může řešit svoji situaci jinými pobytovými instituty, zejména prostřednictvím zákona o pobytu cizinců. S uvedeným hodnocením situace žalobce co do jeho vztahu k rodině soud plně souhlasí.

28. Pokud pak žalobce namítal, že v České republice již žije dlouhodobě, má zde vytvořeny sociální vazby a má práci, krajský soud připomíná, že mezinárodní ochrana je zcela výjimečný institut, zde plně odkazuje na znění bodu 23, z něhož je patrné, že žalobce nesplňuje žádnou z jeho podmínek, a pokud uvádí, že si je vědom situace, kdy nestihl podat adekvátní žádost o institut, který by mu umožnil legální pobyt na zdejším území, žádost o udělení mezinárodní ochrany takovou situaci neřeší. Žalovaný správně zhodnotil, že v případě návratu do Běloruska žalobce není ohrožen ani azylově relevantním pronásledováním, ani azylově relevantní hrozbou jakékoliv vážné újmy, upravené § 14a) zákona o azylu, jeho žalobní námitky proto soud nemohl hodnotit jinak, než jako nedůvodné.
29. Z výše uvedených důvodů tedy krajský soud dospěl k závěru, že žaloba nebyla důvodná, tuto proto v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

VI. Náhrada nákladů řízení

30. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovaný náhradu nákladů řízení nežádal. Odměna soudem ustanoveného zástupce žalobce byla řešena samostatným usnesením.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 30. ledna 2023

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně

Za správnost vyhotovení: I. S.